

Vuoden 2021 palkinnot ja apurahat

Suomalaisen Lakimiesyhdistyksen rahastoista jaettiin palkintoja ja apurahoja yhteensä 204 676 euroa., vastaava luku vuotta aiemmin oli 171 970 euroa.

Yhdessä Olga ja Kaarle Oskari Laitisen säätiön kanssa palkintoja ja apurahoja jaettiin kaikkiaan yli 351 000 euroa. Yhdessä Laitisen säätiön kanssa Suomalainen Lakimiesyhdistys on suurin oikeustieteen rahoittaja yhdistys- ja säätiökentässä.

Allan Serlachius-Särkilahti -palkinto kansleri Thomas Wilhelmssonille

Allan Serlachius-Särkilahti -palkinto voidaan myöntää tunnustuksena suomalaiselle oikeustieteen harjoittajalle, joka on joko viimeksi kuluneen vuoden aikana tai pitemmällä aikavälillä toiminut erityisen ansiokkaasti oikeustieteen tutkijana tai opettajana taikka oikeustieteellisen tutkimuksen, koulutuksen tai keskustelun edistäjänä taikka suomalaisen oikeustieteen ja oikeuden tunnetuksi tekijänä kotimaassa tai ulkomailla. Valittavan henkilön ansioiden pääpainon tulee olla oikeustieteen tutkimuksessa tai opetuksessa. Palkinnon suuruus on 10 000 euroa.

Kansleri, professori Thomas Wilhelmsson täyttää kiistatta kaikki tämän tunnustuksen myöntämisen edellytykset.

Professori Thomas Wilhelmsson on maamme johtavia asiantuntijoita useilla siviili- ja kauppaoikeuden lohkoilla, muun muassa sopimusoikeudessa, vahingonkorvausoikeudessa, vakuutus oikeudessa, kuluttajaoikeudessa ja yhtiöoikeudessa. Lisäksi Thomas Wilhelmsson on ansioitunut oikeusteoreetikko. Wilhelmssonin tutkimukset ovat teoreettisesti korkeatasoisia ja samalla merkittäviä käytännön oikeuselämän kannalta. Tyypillisesti hän tarkastelee aiheitaan sekä oikeus- että yhteiskuntatutkijana. Tutkimuksista välittyy käsitys siitä, että hänen mukaansa ylipäätään tarkka rajanveto oikeusdogmaattisen ja muun oikeustutkimuksen välille on epätarkoituksenmukainen, ellei peräti mahdoton. Varsinkin Wilhelmssonin tutkimuksia *Social civilrätt* (1987) ja *Senmodern ansvarsrätt* (2001) on kiitetty tutkimusmenetelmien uudistamisesta, ja niitä on pidetty opihistoriallisesti tärkeinä uusien keskusteluvaiheiden avaajina.

Jani Laukkanen

Professori Thomas Wilhelmsson on tehnyt pääosan työurastaan Helsingin yliopistossa. Hänet nimitettiin siviili- ja kauppaoikeuden professoriksi vuonna 1982. Hän toimi yliopiston vararehtorina vuosina 1998–2008, rehtorina vuosina 2008–2013 ja kanslerina vuosina 2013–2017. Siten myös akateemisena johtajana professori Wilhelmssonin kokemus ja näytöt ovat vertaansa vailla. Niistä toimistaan hänet tunnetaan keskustelevana johtajana, joka kykenee myös kiperiin päätöksiin ja kantamaan niistä oman vastuunsa.

Omassa toiminnassaan professori Thomas Wilhelmsson on korostanut oikeustieteellisen tutkimuksen yhteisöllistä luonnetta. Hänen johdossaan on toiminut useita Suomen Akatemian rahoittamia tutkimushankkeita muun muassa hyvinvointivaltiollisen ja eurooppalaistuvan yksityisoikeuden teemoista. Wilhelmssonin tutkimushankkeet ovat tyypillisesti olleet teemoiltaan kansainvälisiä, ja monet nuoret tutkijat ovat hyötynet uraa aloitellessaan hänen verkostoistaan ja yhteyksistään. Väitöskirjaohjaajana Wilhelmsson tiedetään kannustavaksi ja ymmärtäväiseksi rinnallakulkijaksi, joka omalla rakentavalla kritiikillään tuloksetkaasti auttaa ohjattavia löytämään oman tiensä. Hänen ohjauksessaan valmistuneet väitöskirjat edustavat useita eri oikeudenaloja ja tutkimustapoja. Wilhelmsson on toiminut myös Foundations of European Law -tutkijakoulun ja esimerkiksi Foundations of European Law and Polity -huippuyksikön johtotehtävissä.

Professori Thomas Wilhelmsson on edistänyt suomalaisen oikeustieteen kansainvälistymistä. Vuosikymmeniä hän on osallistunut oikeudenalojensa kansainväliseen keskusteluun ja esittänyt julkaisuissaan painavia puheenvuoroja muun muassa yksityisoikeuden eurooppalaistumisesta. Siinä hän on kannattanut sellaisia integraation muotoja, jotka turvaavat oikeuden dynaamista luonnetta, uudistumiskykyä ja ”oikeudellisten ideoiden vapaata liikkuvuutta”. Hän on toiminut lukuisissa huomattavissa työryhmissä, kuten Euroopan sopimusoikeuskomissiossa (ns. Lando-komissiossa) ja Acquis-ryhmässä, ja yhdistyksissä, kuten kansainvälisessä kuluttajaoikeusyhdistyksessä.

Professori Thomas Wilhelmssonin toiminta ruotsinkielisen oikeuskulttuurin vaalijana Suomessa ja pohjoismaisen oikeustieteellisen yhteistyön edistäjänä on niin ikään merkittävää. Pohjoismaisessa oikeusyhteisössä hänen oikeustieteellinen tutkimuksensa ylittää rajoja kuin luonnostaan.

Professori Thomas Wilhelmsson on Uppsalan, Oslon ja Tarton yliopistojen kunniaohtori. Hänelle on myönnetty esimerkiksi pohjoismainen Knut ja Alice Wallenbergin säätiön palkinto ansioista oikeustieteen alalla.

Suomalainen Lakimiesyhdistys liittyy kansleri, professori Thomas Wilhelmssonin työn julkisen arvostuksen osoittajiin ja samalla kiittää häntä tähänastisesta työstä suomalaisen oikeustutkimuksen ja -opetuksen eteen.

Vuoden 2020 väittelijän palkinto oikeustieteen tohtori Jussi Jaakkolalle

Jussi Jaakkola tarkastelee väitöskirjassaan ”European Economic Integration, Fiscal Interdependence, and the Crisis of the Social and Democratic Tax State”, kuinka Euroopan integraatio on muuttanut poliittista tilaa, jossa Euroopan unionin jäsenvaltioiden vero-oikeudelliset järjestelmät muotoutuvat. Jussi Jaakkola väitteli Turun yliopiston oikeustieteellisessä tiedekunnassa artikkeliväitöskirjamuotoisella tutkimuksellaan 25.9.2020.

Oikeustieteen tohtori Jussi Jaakkolan tutkimuksessa Euroopan integraatio hahmotetaan rakenteellisesti epäsymmetriseksi kehitykseksi. Yhtäältä yritysten ja pääoman kansainvälinen liikkuvuus Euroopassa on syventynyt EU:n sisämarkkinoiden myötä. Toisaalta jäsenvaltioiden tuloverojärjestelmät ovat pitkään ja olennaisilta ratkaisuiltaan säilyneet kansallisen päätöksenteon asiana. Integraation epätasapainoinen rakenne on ollut omiaan lisäämään jäsenvaltioiden verojärjestelmien keskinäisriippuvuutta, minkä seurauksena kansallinen veropolitiikka on muuttunut verokilpailun politiikaksi. Väitöskirjan tematiikka on paitsi ajankohtainen myös oikeudellisesti ja laajemminkin yhteiskunnallisesti merkittävä.

Tutkimuksen keskeinen lähtökohta on, kuinka markkinaintegraatio ja verokilpailu synnyttävät uudenlaisen liitoksen politiikan ja talouden välille. Kun ylikansallisesti liikkuvan pääoman rooli veropolitiikassa vahvistuu, on seurauksena verotuksen demokraattisen legitimitetin moninainen murentuminen. Verotuksen saralla markkinoiden ja politiikan keskinäinen määräysvalta on osittain muotoutunut uudelleen. Tutkimuksen mukaan verokilpailun logiikka muuttaa olennaisesti myös oikeuden funktiota. Vero-oikeus toimii enenevästi vaihdannan kohteen roolissa, kun vero-oikeudelliset ratkaisut mielletään vastikkeeksi ylikansallisesti liikkuvan pääoman läsnäolosta valtion verotusvallan alaisuudessa. Tutkimuksen mukaan verotuksen sääntely ylikansallisella tasolla, kuten Euroopan unionissa, saattaisi auttaa palauttamaan vero-oikeuden demokraattista legitimitettä. Toisaalta tämä kehitys herättäisi kysymyksen ylikansallisen vero-oikeuden demokraattisista mahdollisuuksista. Verotuksen kysymykset kääntyvät nopeasti kysymyksiksi demokratian ehdoista: demokraattinen vero-oikeus onkin vaikeasti hahmotettavissa kansainvälisessä järjestelmässä, jossa demokratian mahdollisuudet kansallisella tasolla ovat ehtineet heikentyä mutta sen edellytykset ylikansallisella tasolla eivät ole ehtineet muotoutua.

Jani Laukkanen

Jussi Jaakkolan väitöskirjassa analyttinen ja kriittinen käsittely on nyansseiltaan rikasta sekä kauttaaltaan oppinutta, perusteellista ja tarkkaa, vaikkakin varsin monopolivista. Tutkimuksen rakenne on selkeä. Vero-oikeuden järjestelmää tarkastellaan asiantuntevasti yhteiskunnallisten kehityspiirteiden valossa. Yhteenveto ja arvostetuissa kansainvälisissä julkaisukanavissa julkaistut artikkelit muodostavat sisällöllisesti koherentin, hallitun kokonaisuuden, joka on kielellisesti hiottu, myös kiitettävän monitieteinen ja lisää tietoa tutkittavaksi valitusta teemasta.

Oikeustieteen tohtori Jussi Jaakkola työskentelee tällä hetkellä Turun yliopiston oikeustieteellisessä tiedekunnassa tutkijatohtorina.

Lakimies-aikakauskirjan kirjoittajapalkinnot (à 3 000 e)

- Lakimies-lehden kirjoituspalkinto parhaasta vuonna 2020 julkaistusta kirjoituksesta myönnetään professori Jaakko Husalle kirjoituksesta ”Tuomioistuintratkaisut oikeuslähteenä – oikeuslähteoppi ja oikeusyhteisön kulttuurinen identiteetti” (LM 7–8/2020) ja
- vuoden 2020 nuorten kirjoittajien palkinto myönnetään OTM Minni Leskiselälle kirjoituksesta ”Uusi pohjoismainen seksuaalirikosoikeus? – Ruotsin lainsäädännöllisten valintojen hyödynnettävyydestä Suomessa” (LM 3–4/2020).

Oivallisten oikeustieteen maisteritutkielmien palkinnot (à 2 000 e) v. 2020 valmistuneista tutkielmista

- OTM *Karin Cederlöfille* Helsingin yliopistosta valtiosääntöoikeuden tutkielmasta ”Gammal och skröplig eller funktionshindrad? Gränsdragningen mellan normalt åldrande och funktionshinder ur människorättssynvinkel”
- OTM *Päivi Hutukalle* Helsingin yliopistosta oikeusvertailun/eurooppaoikeuden tutkielmasta ”Intellectual Property and Financial Markets Law in Comparative Context”
- OTM *Jarno Heinolle* Turun yliopistosta rikosprosessioikeuden tutkielmasta ”Hätävarjelu-oikeus hätävarjelutilanteissa”
- OTM *Julia Korkatille* Lapin yliopistosta prosessioikeuden tutkielmasta ”Vähäisyysperusteinen syyttämättä jättäminen erityisesti parisuhdeväkivaltarikoksissa”
- OTM *Jussi Karkkula* Itä-Suomen yliopistosta rikosoikeuden tutkielmasta ”Junanvaunuja täyttämässä. Volitiivinen tahallisuus seksuaalisessa ahdistelussa ja lapsen seksuaalisessa hyväksikäytössä”

Suomalaisen Lakimiesyhdistyksen tutkimusrahastosta ja Ministeri, molempien oikeuksien tohtori K. G. Idmanin rahastosta myönnetyt apurahat

Tutkimusapurahat vuoden päätoimiseen väitöskirjatyöhön (à 23 668 e)

- OTM *Henri Halilalle* Helsingin yliopistosta prosessioikeuden väitöskirjatyöhön ”Esteellisyys modernissa asianajotoiminnassa”
- OTM, KTM, HuK *Päivi Hutukalle* Helsingin yliopistosta kansainvälisen yksityisoikeuden ja oikeusvertailun väitöskirjatyöhön ”Intellectual Property and Financial Markets Law in Comparative Context”
- OTM *Eero Mäkelälle* Helsingin yliopistosta velvoiteoikeuden väitöskirjatyöhön ”Perusteettoman edun palautus. Siviilioikeudellinen tutkimus”
- OTM *Otava Pihalle* Helsingin yliopistosta rikosoikeuden väitöskirjatyöhön ”Examining the Wrongness of Rape The theory and implementation of rape legislation in Finland”
- OTM *Kreetta Pölöselle* Itä-Suomen yliopistosta hallinto-oikeuden väitöskirjatyöhön ”Lapsen oikeus oppimisen tukeen esi- ja perusopetuksessa”
- OTM *Juho Salorannalle* Itä-Suomen yliopistosta kansainvälisen oikeuden väitöskirjatyöhön ”Ever developing human rights due diligence Operationalizing Access to Remedy Impediments and Opportunities”
- OTM *Nina Toivoselle* Helsingin yliopistosta oikeusteorian väitöskirjatyöhön ”Theoretical Foundations for Systemic Design of Law (Debt Adjustment of Private Individuals by Systemic Design)”

Pienet apurahat

- professori Panu Minkkiselle Helsingin yliopistosta Law and Society Association 2022 -konferenssin osallistumiskuluihin Lissabonissa sekä tutkijavierailuun Coimbrassa 2.000 e
- OTT Katja Tikalle Katja Helsingin yliopistosta oikeushistorian väitöskirjan ”Laivojen tuomaa lakia. Ruotsin ensimmäiset kauppakomppaniat 1600-luvulla” kääntämiseen englanniksi 6.000 e